

ZAPIS O PROVOĐENJU NADZORA ZAŠTITE NA RADU NA PRIVREMENOM ILI POKRETNOM GRADILIŠTU

UVOD

Koordinator za zaštitu na radu u fazi izvođenja radova – koordinator II ima niz dužnosti koje je sukladno Zakonu o zaštiti na radu i provedbenim pravilnicima obvezan provoditi na privremenim ili pokretnim gradilištima, a koje su opisane u članku 11. Pravilnika o zaštiti na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima (N.N., br. 51/08.). Jedna od njih je: „ Provjeravati da li se radni postupci provode na siguran način i usklađivati propisane aktivnosti.“

Radnju „provjeravati“ može se dovesti u direktnu vezu s radnjom nadzirati, odnosno radnjom „nadzor“.

Radnja nadzor za struke koje izvode radove na gradilištu (arhitektonska, građevinska, strojarska i elektrotehnička) puno je razumljivija u ulozi nadzornog inženjera i zadacima koje on provodi na gradilištu.

Nadzorni inženjer na gradilištu provodi stručni nadzor pri građenju kako bi pratio je li izvođač radova izvodi radove na građevini u skladu s projektnom dokumentacijom, standardima struke i tehnologijom koja zadovoljava tražene uvjete s jedne strane, te sigurnosne uvjete s druge strane.

Koordinator II na gradilištu provodi stručni nadzor pri građenju da bi pratio je li izvođač

radova izvodi radove na građevini u skladu s pravilima zaštite na radu (zaštite zdravlja i sigurnosti), standardima struke, te primjenjuje li pri radu tehnološke procese koji nisu u suprotnosti sa zdravljem i sigurnosti radnika pri izvođenju radnih operacija.

Nadzorni inženjer na gradilištu kada uoči neki nedostatak, upisuje ga u građevinski dnevnik, kao i način na koji nedostatak treba otkloniti. Vrlo često nadzorni inženjer na gradilištu koristi se i drugim oblicima pismenog zapisa o zamijećenim nedostacima i njihovom otklanjanju, kao što su zapisnici, dopisi, obavijesti i slično.

Koordinator II sukladno Zakonu o zaštiti na radu, te pratećim pravilnicima, kada uoči nedostatke u provođenju pravila zaštite na radu na raspolaganju ima knjigu nadzora iz područja zaštite na radu u koju može zapisati svoja opažanja.

Postavlja se pitanje:

- Zadovoljava li knjiga nadzora svojim sadržajem i mogućnostima potrebe koordinatoru II pri evidentiranju nedostataka i načina njihovog otklanjanja?
- Postoje li drugi izvori (standardi) koji koordinatoru II pružaju više mogućnosti pri evidentiranju nedostataka i načina njihovog otklanjanja?

ZAKONSKA REGULATIVA - KNJIGA NADZORA IZ PODRUČJA ZAŠTITE NA RADU

Knjiga nazora iz područja zaštite na radu u uporabu je uvedena temeljem Pravilnika o evidenciji, ispravama, izvještajima i knjizi nadzora iz područja zaštite na radu (N.N., br. 52/84.) na osnovi čl. 48. i čl. 50., st. 3. Zakona o zaštiti na radu (N.N., br. 19/83.). Zakon o zaštiti na radu (N.N., br. 59/96.) preuzeo je navedeni pravilnik s obvezom ministra da izradi novi Pravilnik koji će regulirati to područje.

Temeljem iznesenog jedini dokument, kojeg regulativa propisuje, a u kojeg se mogu upisati nedostaci koji su primijećeni tijekom nadzora provođenja pravila zaštite na radu na gradilištu je knjiga nadzora iz područja zaštite na radu.

Uvidom u knjigu nadzora iz područja zaštite na radu vidljivo je da je ona sadržajno formirana za vođenje upravnog postupka, što je forma koju u radu primjenjuju uglavnom državna tijela.

Inspektor Državnog inspektorata - koji nadzire područje zaštite na radu prilikom nadzora privremenog ili pokretnog gradilišta - zapisnik o nadzoru piše na propisane obrasce Državnog inspektorata. Inspektor u knjigu nadzora iz područja zaštite na radu jedino upisuje rješenje o otklanjanju nedostataka u provođenju zaštite na radu s rokom otklanjanja. Zašto je to tako? Razlog tome je veliki broj podataka koje je potrebno evidentirati pri nadzoru (podaci o radnicima i njihovoj osposobljenosti, stručnoj i zdravstvenoj sposobnosti, strojevima i uređajima na radilištu, zatečenom stanju na radilištu, te drugi podaci), a za čiji upis u knjizi nadzora nema mjesta.

Svi sudionici pri izvođenju radova na gradilištu (radnici, rukovoditelji, nadzorni inženjeri, poslodavci, stručnjaci zaštite na radu) mogu u knjigu nadzora iz područja zaštite na radu upisati svoje primjedbe na stanje zaštite zdravlja i sigurnosti na radilištu. U praksi se taj mehanizam ne primjenjuje.

Knjiga nadzora iz područja zaštite na radu koordinatoru II ne pruža ni sadržajem niti prostorom dovoljno elemenata potrebnih za cjelo-

vito i svrishodno opisivanje zatečenog stanja na gradilištu, te mjere koje treba poduzeti da bi sustav zaštite zdravlja i sigurnosti na gradilištu bio u skladu s pravilima zaštite na radu.

DRUGI IZVORI – BS I ISO STANDARDI

Većina trgovačkih društava shvatila je potrebitost uvođenja ISO sustava. Prvenstveno se ovdje misli na sustave ISO 9001 (kontrola kvalitete) i ISO 14001 (zaštita okoliša). Danas niti jedno trgovačko društvo, koje izvozi svoj proizvod na strano tržište, ne može poslovati bez certificiranih sustava ISO 9001 i ISO 14001.

Sve češći su i zahtjevi za posjedovanje certificiranog sustava OHSAS 18001 (zaštita zdravlja i sigurnosti na radu).

Norma ne navodi određene kriterije performansi OHS sustava niti daje detaljne upute kako osmisliti sustav upravljanja. Ona daje tek osnovne smjernice koje sustav mora zadovoljiti. Jedan od zahtjeva norme je i upravljanje dokumentima. Bitna odrednica sustava je da dokumenti sustava moraju biti pod nadzorom. Posebna vrsta dokumenata su zapisi. Prema sustavu OHSAS 18001 zapis je dokument koji prikazuje postignute rezultate ili osigurava dokaz provedenih aktivnosti. Zapisi moraju biti čitljivi, prepoznatljivi, dostupni i sljedivi.

Norma se oslanja na regulativu, jer za cijeli sustav zaštite zdravlja i sigurnosti na radu postoje zakonske obveze, a s time i zakonske odgovornosti. Zahtjevom norme da cijeli sustav mora biti u skladu sa zakonskom regulativom dokumentaciju, odnosno zapise sustava postavlja u poziciju internog akta pravne vrijednosti.

Neovisno o tome ima li fizička ili pravna osoba prihvaćen i certificiran bilo koji od navedenih sustava, ništa ju ne sprečava da se koristi njihovim načelima pri radu.

Navedene odrednice norme pružaju koordinatoru II mogućnost da osmisli dokumentaciju i zapise potrebne u njegovom radu koji nisu u suprotnosti sa zakonskom regulativom, a pružaju mu dovoljno pravne sigurnosti u njegovu radu.

ZAPIS O NADZORU

Prilikom provođenja nadzora zaštite na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima nametnulo se nekoliko ključnih pitanja:

- Na koji način će se opisati zatečeno stanje na radilištu?
- Gdje će se zapisati nedostaci koji su zamijećeni u provođenju pravila zaštite na radu?
- Gdje će se zapisati prijedlozi za otklanjanje nedostataka?
- U kojem roku nedostatke treba otkloniti?
- Tko će nedostatke otkloniti?
- Kako izreći mjeru zabrane izvođenja radne operacije suprotno pravilima zaštite na radu?

Knjiga nadzora iz područja zaštite na radu svojim sadržajem nije mogla dati odgovor na postavljena pitanja.

S druge strane norma OHSAS 18001 ne propisuje nikakve oblike dokumentacije i zapisa, već definira samo nekoliko osnovnih parametara.

Temeljem analize zakonske regulative i drugih izvora krenulo se u stvaranje obrasca zapisnika o nadzoru koji će se voditi načelima sva tri navedena sustava (ISO i OHSAS), a to su:

- zapisnik mora biti prepoznatljiv
- zapisnik mora biti čitljiv
- zapisnik mora biti sljediv
- zapisnik mora biti dostupan.

Vodeći se ovim načelima, zapisnik o nadzoru (u prilogu) podijeljen je u nekoliko cjelina:

- opći podaci
- zatečeno stanje na radilištu prilikom nadzora
- fotodokumentacija stanja na radilištu prilikom nadzora
- tablični prikaz zamijećenih nedostataka.

U općim podacima definirani su podaci o investitoru, građevini odnosno gradilištu, lokaciji, predmetu izvođenja radova, broj zapisnika, datum zapisnika, tko je nadzor obavio i tko je sastavio zapisnik. Ovim podacima zapisnik je prepoznatljiv i sljediv.

U dijelu zatečenog stanja na radilištu upisuje se trenutno stanje izvedenosti radova, odnosno koji se radovi izvode tijekom nadzora. Upisuju se i podaci o trgovačkim društvima koja izvode radove, radnicima trgovačkih društava s podacima o osposobljenosti za rad na siguran način, osposobljenosti za početno gašenje požara, valjanosti svjedodžba o zdravstvenoj sposobnosti za poslove s posebnim uvjetima rada, osposobljavanje za pružanje prve pomoći, stručno osposobljavanje i druga dokumentacija za radnike propisana Zakonom o zaštiti na radu. Ujedno se upisuju strojevi i uređaji s povećanim opasnostima, rokovi valjanosti njihovih uvjerenja, ispitivanje privremene električne instalacije radilišta, statički proračun skela i sl. Upisuju se i zamijećeni nedostaci u provođenju pravila zaštite na radu s točnim opisom nedostataka, kao i upute za njihovo otklanjanje.

U doba digitalne fotografije bilo bi potpuno suludo izostaviti taj oblik medija. Poznato je da slika kazuje više nego se riječima može opisati, te je ona u stvaranju zapisnika bila nezaobilazan dio. S druge strane, ona je važan dokument u dokazivanju činjeničnog stanja u potencijalnom sudskom sporu nakon nesreće na radu.

Definitivno najvredniji dio zapisnika je tablični prikaz zamijećenih nedostataka. Svaka tablica sastoji se od četiri kolone: rednog broja nedostatka, opisa nedostatka po datumu zapisnika, roka za otklanjanje nedostatka i odgovorne osobe za otklanjanje nedostataka.

Iz tablice se jasno može pročitati nedostatak i je li za isti nedostatak dana zabrana daljnjeg rada dok se on ne otkloni, do kada nedostatak treba otkloniti i tko je odgovorna osoba za njihovo otklanjanje. Čitljivost zapisnika osigurana je prikazom stanja na gradilištu, fotodokumentacijom, te tabličnim prikazom zamijećenih nedostataka.

Zadnji dio zapisnika čine razni prilozi za izvođače radova.

Dostupnost zapisnika osigurana je njegovim prosljeđivanjem svim sudionicima izvođenja radova putem e-maila, a tamo gdje to nije moguće putem telefaksa, poštom ili dostavom korisniku na ruke.

ZAKLJUČAK

Zapisnik koji je prikazan u ovome radu tijekom izvođenja nadzora na gradilištima mijenjao je svoju formu i nadograđivao se. Ono što zapis ne smije nikada izgubiti - nevezano uz promjene forme i sadržaje zapisnika - jesu prepoznatljivost, sljedivost, čitljivost i dostupnost.

U više inspeksijskih nadzora Državnog inspektorata iz područja zaštite na radu inspektori su prezentiran zapisnik o nadzoru provođenja pravila zaštite na radu na gradilištu prihvatili kao

dokaz rada koordinatora II, kao i dokaz provedenih aktivnosti na otklanjanju zamijećenih nedostataka u provođenju zaštite zdravlja i sigurnosti na radu.

Iznesenim iskustvom u primjeni zapisnika o nadzoru, želja autora je potaknuti na razmišljanje o izradi svrsishodnog zapisa o aktivnostima na gradilištu u pogledu provođenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, uloži koordinatora II na gradilištu, te cjelokupnom odnosu svih sudionika u građenju spram zaštite zdravlja i sigurnosti na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima.

*Željko Krmelić, univ. spec. aedif.
Hemak-ing, Zagreb*

Obrt za tehničko savjetovanje

10000 Zagreb, Anina 27
Tel.01/3815-152
Mob: 091/501-50-32
Email: zeljko.krmelic@zg.t-com.hr
info@hemak-ing.com.hr
www.hemak-ing.com.hr

Investitor: Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Horvatovac 102a
Građevina: Objekt Prirodoslovno-matematičkog fakulteta
Lokacija: Zagreb, Horvatovac 102a
Predmet: Sanacija glavnog pristupnog stepeništa i istočne fasade
Zapisnik br.: 3
Datum: 21.08.2012
Nadzor obavio: Željko Krmelić, dipl. ing. – koordinator II
Sastavio: Željko Krmelić, dipl. ing. – koordinator II

Obrt za tehničko savjetovanje

10000 Zagreb, Anina 27
 Tel.01/3815-152
 Mob: 091/501-50-32
 Email: zeljko.krmelic@zg.t-com.hr
info@hemak-ing.com.hr
www.hemak-ing.com.hr

STANJE NA GRADILIŠTU

Na gradilištu se izvode pripremni radovi za početak rušenja istočne fasadne obloge sjevernog objekta. Kamena obloga glavnog pristupnog stubišta je uklonjena i isto su pripremljena za novu oblogu.

Na gradilištu su prisutni radnici društva AA d.o.o.: D. P. i M. R.

Za radnike D. P. predložena je svjedodžba o zdravstvenoj sposobnosti (vrijedi do 22.5.2013), osposobljavanje za rad na siguran način, osposobljavanje za početno gašenje požara, osposobljavanje za pružanje prve pomoći, te stručno osposobljavanje za montera skele.

Za radnika M. R. na gradilištu s ne nalazi dokumentacija OHS sustava.

U kontejneru gradilišta koji služi kao ured i svlačionica za radnike nalazi se ormarić prve pomoći. Isti nije popunjen u skladu s propisom.

Na gradilištu su prisutni i radnik društva BB d.o.o. M. E..

Za radnika M. E. predloženo je uvjerenje o osposobljenosti za ovlaštenika, osposobljavanje za rad na siguran način, osposobljavanje za početno gašenje požara, te osposobljavanje za pružanje prve pomoći. Za istog radnika nije predložena svjedodžba o zdravstvenoj sposobnosti za rad na poslovima s posebnim uvjetima rada.

Za skelu postavljenu uz istočni zid sjevernog objekta na gradilištu se nalazi statički proračun izrađen od CC d.o.o. ovjeren potpisom i žigom od M. Š., d.i.a., Zagreb, kolovoz 2012. Uz statički proračun priložena je i uputa o montaži tipske skele, te kontrolna knjiga skele.

Za građevinsku lift dizalicu tip: ZL 200, proizvođač ERA, tv. broj: 53211, montiranu uz skelu, predloženo je uvjerenje o ispitivanju stroja s povećanim opasnostima broj 12-0234 izdano od društva DD od 17.08.2012.

Obrt za tehničko savjetovanje

10000 Zagreb, Anina 27
 Tel.01/3815-152
 Mob: 091/501-50-32
 Email: zeljko.krmelic@zg.t-com.hr
info@hemak-ing.com.hr
www.hemak-ing.com.hr

Redni broj	Nedostaci po zapisniku od 21.08.2012	Rok otklanjanja nedostatka	Odgovoran za otklanjanje nedostatka
1.	Za radnika M. R. na gradilište dostaviti dokumentaciju OHS sustava	22.08.2012	B. L.
2.	Popuniti ormarić prve pomoći sanitetskim materijalom.	22.08.2012	B. L.
3.	Za radnika M. E. na gradilište dostaviti svjedodžba o zdravstvenoj sposobnosti za rad na poslovima s posebnim uvjetima rada.	ODMAH	D. T.

Obrt za tehničko savjetovanje

10000 Zagreb, Anina 27
 Tel.01/3815-152
 Mob: 091/501-50-32
 Email: zeljko.krmelic@zq.t-com.hr
info@hemak-ing.com.hr
www.hemak-ing.com.hr

<u>Zabranjuje se radniku rad na poslovima s posebnim uvjetima rada.</u>			
Redni broj	Nedostaci po zapisniku od 14.08.2012	Rok otklanjanja nedostatka	Odgovoran za otklanjanje nedostatka
4.	Potrebno je odmah ograditi sva mjesta s kojih je moguć pristup skeli.	ODMAH	T. K.

Prilog 1 – DOKUMENTACIJA ZAŠTITE ZDRAVLJA I SIGURNOSTI NA RADU KOJA SE MORA NALAZITI NA GRADILIŠTU (OHS-sustav)

1. Plan izvođenja radova za obim radova koje izvodi izvođač, a koji je izrađen u skladu s Planom izvođenja radova koji je izradio Koordinator zaštite na radu u fazi izrade projekta;
2. Dokaz o osposobljenosti radnika za rad na siguran način;
3. Dokaz o osposobljenosti radnika za početno gašenje požara;
4. Zdravstvena svjedodžba o sposobnosti radnika za rad na poslovima s posebnim uvjetima rada;
5. Dokaz o stručnom osposobljavanju za pojedine poslove (rukovatelj motornom pilom, kranista, rukovatelj inženjerskim strojevima i dr.);
6. Osposobljenost za pružanje prve pomoći (1 radnik na prvih 20 radnika, te još po jedan osposobljeni radnik na svakih sljedećih 50 radnika);
7. Rješenje o imenovanju odgovornog radnika za pružanje prve pomoći;
8. Rješenje o imenovanju odgovorne osobe za provođenje zaštite na radu na gradilištu (poslodavac ili ovlaštenik poslodavca);
9. Dokaz da je poslodavac ili ovlaštenik poslodavca osposobljen iz područja zaštite na radu;
10. Uvjerenja o ispravnosti strojevima, uređaja i alata na mehanizirani pogon s povećanim opasnostima ako se ista koriste na gradilištu;
11. Knjiga nadzora iz područja zaštite na radu.